

кротъкъ и много общителенъ, приятелъ и покровителъ на добротото и просвѣщението, макаръ самъ и да бѣше неграмотенъ. Той бѣше много услужливъ и твърде нѣженъ къмъ женския полъ, катто да бѣ отхраненъ и възпитанъ съ французи, — веселякъ и приятелъ на онѣзи, които обичатъ да се шегуватъ, милостивъ и твърде човѣколюбивъ, горещъ любителъ на славата, за която жертвуваше всичко . . . Макаръ да не знаеше писмо, както се каза, той познаваше практическата политика и имаше способностъ да привлича, като очароваваше приятелитѣ си и удивляваше враговетѣ си. Той бѣ нисъкъ на ръстъ, нервенъ, живвъ, пѣргавъ, бързоходецъ, съ много опитна ръка, отличенъ яздачъ и твърде изкусенъ въ всички тѣлесни упражнения“.

3. БЪЛГАРИ И БЪЛГАРИЯ ВЪ ГРЪЦКАТА ЗАВЪРА — Грамаадното значение на гръцкото освободително движение отъ 1821 г. за духовното и политическото възраждане на българския народъ не подлежи на съмнение. Оставимъ ли отдѣлнитѣ хайдушки подвизи на безименни юнаци отъ XVIII вѣкъ, изолираннитѣ мѣстни борби противъ кърджалиитѣ въ епохата на Пазвантоглу и нѣкои бележити войводи, взели участие въ сръбскитѣ възстания отъ 1804 и 1805 година (Хайдутъ Велко, Петъръ Ичко, Конда), българитѣ не сж проявявали до началото на гръцкото възстание воля за нѣкакво самостоятелно действие противъ турското иго. Едвамъ откакъ хетерията започва своята агитация между всички християнски народи въ Турция, ние виждаме да се пробужда у насъ стариятъ воински духъ и да се пристъпва къмъ организирана работа за възстание, въ тѣсно сътрудничество съ гръцитѣ. Последнитѣ играятъ тукъ ръководна роля, благодарение на културното си превъзходство и на фенерското влияние. „Почти цѣлиятъ Старопланински полуостровъ, — пише известниятъ деецъ отъ възраждането Маарко Балабановъ, който е тѣй близъкъ по възпитание и традиции до оная епоха, — на длъжъ и на ширь, отъ отвъдъ Дунава презъ Стара-планина и Олимпия до Егейско море, бѣше каато електризиранъ отъ проповѣди за свобода и възстание противъ турското владичество. Както предсказваше поменатиятъ Кораи, интелектуалното възраждане не можеше да не донесе въ известно време другото, политическото възраждане. За това последното се готвѣше сега свещена борба